

ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

Κοργιαλένιο
Ιστορικό & Λαογραφικό
Μουσείο Αργοστολίου

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΣΤΟ ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Από 22 έως 24 Σεπτεμβρίου 2023 πραγματοποιήθηκε στην Κοργιαλένιο Βιβλιοθήκη στο Αργοστόλι επιστημονικό συνέδριο με θέμα, *Θησαυροί από το Κοργιαλένιο Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο*, με στόχο να προβληθούν αντιπροσωπευτικά εκθέματά του και να αναδειχθεί η ποικιλία τους και η σημασία τους για την ιστορία του τόπου μας. Οι εργασίες του, κατά γενική ομολογία, στέφθηκαν από επιτυχία.

Στο πλαίσιο του συνεδρίου οργανώσαμε δύο εκθέσεις: 1. *Δαντέλλες από ίνες αθανάτου* και 2. *Εικαστική έκθεση με τον τίτλο Συνομιλίες*.

Στην πρώτη έκθεση ξενάγησε, με ένα καθαίο, ευθύβολο λόγο με άψογα Ελληνικά, η κ. Στάμω Σκλαβουνάκη, θησαυρός ανεκτίμητος για τη συμβολή της στη μελέτη, διδασκαλία και διάσωση της κεντητικής και πλεκτικής τέχνης στην Κεφαλονιά. Οι δαντέλλες που εκθέσαμε ανήκαν στη συλλογή του Κοργιαλενείου Μουσείου, στη συλλογή του Χαροκοπέιου Εργαστηρίου και στην ιδιωτική συλλογή Στάμω και Τασίας Σκλαβουνάκη.

Η κ. Στάμω Σκλαβουνάκη ανέλυσε τον τρόπο επεξεργασίας των φύλλων του αθανάτου και τις διάφορες τεχνικές με άνεση και τρόπο που πρόδιδε βαθιά γνώση

του αντικειμένου. Σύμφωνα με την κ. Στάμω Σκλαβουνάκη, την εποχή της σύντομης Τουρκοκρατίας στην Κεφαλονιά (1486-1500), λόγω ελλείψεως υλικών, τελειοποίησαν τη μέθοδο επεξεργασίας των ινών του αθανάτου, οι οποίες μέχρι τότε χρησιμοποιούνταν για την κατασκευή ενός λεπτού σχοινού, της σπαρτσίνας. Είναι εντυπωσιακές οι δαντέλλες που πλέκονται με ίνες αθανάτου. Όλα τα εκθέματα προκάλεσαν τον θαυμασμό των συνέδρων και όλων των παρευρισκομένων για την υπομονή και τη δεξιοτεχνία των γυναικών που τα δημιούργησαν. Ανάμεσα στα εκθέματα της συλλογής του Κοργιαλενείου Μουσείου εντύπωση προκαλούσε το έργο της Θρησίας Γερουλάνου από το Ληξούρι, η οποία βραβεύτηκε το 1860 στην έκθεση των Βρυξελλών .

Η δεύτερη έκθεση είναι εικαστική και φέρει τον τίτλο *Συνομιλίες* και υπότιτλο *Επτά σύγχρονοι καλλιτέχνες εμπνέονται από εκθέματα του Κοργιαλενείου Μουσείου*. Οι καλλιτέχνες, οι οποίοι συμμετέχουν είτε είναι μόνιμοι κάτοικοι Κεφαλονιάς είτε διαμένουν μεγάλα διαστήματα εδώ ή οπωσδήποτε έχουν συχνή επαφή με το νησί και το Κοργιαλένιο Μουσείο, είναι οι εξής: Αλέξης Αυλάμης (ζωγράφος) συμμετέχει με δύο έργα, Πάνος Γεωργόπουλος (χαράκτης) με τρία, Στέλλα Κομηνά (κεραμίστρια) με δύο, Βασίλης Λουκάτος (φωτογράφος) με δύο,

Ισμήνη Μπονάτσου (ζωγράφος) με ένα, Μαρίνα Στελλάτου (ζωγράφος) με έξι και Ελένη Χουρμούζη (ζωγράφος-ψηφιδογράφος) με δύο. Τα 18 έργα, τα οποία φιλοτεχνήθηκαν για να εκτεθούν ειδικά στην έκθεση αυτή, θα εκτίθενται έως 31 Οκτωβρίου 2023 δίπλα στα εκθέματα, τα οποία ενέπνευσαν τους δημιουργούς τους. Η αντιπαραβολή του παλιού με το νέο, της δημιουργίας του παρελθόντος με τη σύγχρονη αφήνει να διαφανεί η γοητεία την οποία ασκούν τα μουσειακά αντικείμενα στους σύγχρονους καλλιτέχνες, οι οποίοι εργάστηκαν με ενθουσιασμό και άφησαν τα συναισθήματά τους να διαποτίσουν τα έργα τους και να περάσουν επίκαιρα μηνύματα.

Εδώ παρουσιάζω ένα έργο από κάθε καλλιτέχνη και αντί άλλων σχολίων παραθέτω (εντός εισαγωγικών) τα λακωνικά σχόλια των ίδιων των καλλιτεχνών.

Αλέξης Αυλάμης, Παρουσία-Απουσία, 2023, εγκουστική σε ξύλο, 20x20 εκ.

«Για να συνθέσω το έργο αυτό άντλησα στοιχεία από κεφαλονίτικο κέντημα του Μουσείου και από ρουμάνικο λεύκωμα με θέμα τις λαϊκές φορεσιές. Ο πίνακας εκφράζει το κατ' εξοχήν πέρασμα στη ζωή, όπου το μυστήριο, η κομψότητα και το φως για το άγνωστο συνενώνονται. Είναι ένα σκαλί για τις σημαντικότερες στιγμές μιας γυναίκας».

**Πάνος Γεωργόπουλος, Αναμονή 2, 2023, μονοτυπία και ζωγραφική σε χαρτί
χαρακτικής, 46x35 εκ.**

«Το έργο είναι εμπνευσμένο από ασπρόμαυρη φωτογραφία στις αρχές του 1900 μέσα στο θέατρο «Κέφαλος», με το κοινό να περιμένει να αρχίσει η ιταλική όπερα».

Στέλλα Κομηνά, *Ιστορίες με δαντέλλα*, κεραμικό πιάτο, 2023, πηλός stoneware, οξειδία, μπατανάς, γυάλωμα (εφυάλωση), διάμ. 28 εκ.

Σημ.: Στην εικόνα, πάνω δεξιά απεικονίζεται το μοτίφ που «κεντήθηκε» στον πηλό.

«Κάθε δαντέλλα μας λέει μια ιστορία, την ιστορία της γυναίκας που την κέντησε. Κάθε βελονιά κουβαλάει τα όνειρα και τους καημούς της σιωπηλά, σαν κιβωτός και τα μεταφέρει στους επόμενους. Πήρα κι εγώ ένα μοτίβο, την άκρη της κλωστής, για να κεντήσω στον πηλό τη συνέχεια της ιστορίας κάτι από τη δική μου ιστορία».

Βασίλης Λουκάτος, Μπορείς να μας σώσεις, δημιουργική φωτογραφία, 2023, εκτυπωμένο από τον ίδιο σε χαρτί τύπου λουστρέ, 48x70 εκ.

«Μην αφήσουμε την πολιτιστική μας κληρονομιά να γίνει μια ξεθωριασμένη ανάμνηση».

Ισμήνη Μπονάτσου, Ενθύμηση, 2023, χαρτί, κοπτική τεχνική, 41x38 εκ.

«Τα τελευταία χρόνια τα περισσότερα έργα μου είναι φτιαγμένα σε χαρτί-υλικό ελαφρύ και ευαίσθητο, αναφορά στο φθαρτό της ύπαρξής μας. Το παιχνίδι «κενού και γεμάτου» ανάμεσα στο λευκό, άγραφο, tabula rasa φόντο και στην -πυκνής γραφής- φιγούρα, συμβαδίζει με το παιχνίδι «απουσίας και παρουσίας» της ύλης και της προοπτικής, δημιουργώντας μέσω της κοπτικής τεχνικής ένα διάτρητο φόντο διαδοχικών επιπέδων και αφηγήσεων. Το έργο μου *Ενθύμηση*, βασίζεται σε

δαντέλλα της αστικής συλλογής του Κοργιαλενείου Μουσείου. Οι φορεσιές και τα αντικείμενα του παρελθόντος ανέκαθεν με συγκινούσαν, καθώς εμπεριέχουν τη ζωή των ανθρώπων που τα φόρεσαν και τα χρησιμοποίησαν.

Η λεπτομερής μελέτη και η ακριβής σχεδίαση της δαντέλλας την μετατρέπει σε ένα είδος πορτραίτου της κατόχου της. Ενώ τα χέρια από την άλλη – πιο αχρονικά- με την προστατευτική και τρυφερή χειρονομία τους την μεταφέρουν μέσα στον χρόνο».

Μαρίνα Στελλάτου, Κεντημένη θάλασσα, 2023, λάδι σε καμβά, 35x45 εκ.

«Τι να πω γι' αυτό...η Κεφαλονιά μας όλη ... γαλαζοπράσινη, χρυσοκεντημένη, με κάθε σπίτι να 'χει μια γυναίκα που κεντά και έναν άντρα του σπιτιού να ταξιδεύει. Ένα έργο να χωρά τα ευαίσθητα ταξίδια, τη χαρά της προσμονής, τον πόνο του αποχωρισμού και τη λαχτάρα του Κεφαλονίτη να μπαρκάρει. Είχα και νονό ναυτικό, κι ίσως στη λέξη «είχα» βρίσκεται η αιτία ευλαβικά να δουλέψω αυτή τη δαντέλλα τενερίφ... έτσι σαν ευχή και προσευχή» .

Ελένη Χουρμούζη, *Εξαύλωση*, 2023, εγκατάσταση (εφήμερο), άμμος-χώμα-χρώματα αερογραφίας (σκόνες), 200x200 εκ.

«Έργο με έμπνευση από τα μαγιόλια και την έννοια του εφήμερου. Όλα εξαυλώνονται, γίνονται σκόνη. Ας μην επιτρέψουμε να γίνει το ίδιο με τους θησαυρούς του Κοργιαλενείου Μουσείου, της τέχνης, του πολιτισμού του νησιού μας».

Στην έκθεση *Συνομιλίες* «συνομίλησαν» επτά νέοι άνθρωποι με τα εκθέματα του Μουσείου αλλά και μεταξύ τους. Άφησαν την αύρα των εκθεμάτων να τους επηρεάσει και να οξύνει τη μορφοπλαστική τους φαντασία. Συγχρόνως όμως συνομίλησαν και μεταξύ τους, έχοντας την ευκαιρία να εκθέσουν στον ίδιο χώρο έργα διαφορετικής τεχνικής και διαφορετικής τεχνοτροπίας αλλά με ίδια αφετηρία και ίδιο σκοπό : αντιπαραβλήθηκαν η κηρόχυτη ζωγραφική του Αλέξη Αυλάμη με την κλασική ελαιογραφία της Μαρίνας Στελλάτου, το κέντημα στον πηλό της Στέλλας Κομηνά με την κατασκευή και τα χαρακτηριστικά του Πάνου Γεωργόπουλου, οι δημιουργικές φωτογραφίες του Βασίλη Λουκάτου με την κοπτική τεχνική της Ισμήνης Μπονάτσου και η εντυπωσιακή, εφήμερη κατασκευή της Ελένης Χουρμούζη με το δικό της ψηφιδωτό και με όλα τα άλλα έργα που είναι προορισμένα να αντέξουν στον χρόνο.

Η επιτυχία της ατομικής έκθεσης *Η Ηχώ του παρελθόντος* του Αλέξη Αυλάμη πέρυσι (29 Ιουνίου -21 Οκτωβρίου 2022) και η ομαδική *Συνομιλίες* εφέτος (22 Σεπτεμβρίου-31 Οκτωβρίου 2023) μας αποκαλύπτουν τη δύναμη των μουσείων να ερεθίζει το πνεύμα των καλλιτεχνών -και όχι μόνο- να συνδέει δημιουργικά το παρόν

με το παρελθόν και να συμβάλλει στην ενατένιση του μέλλοντος με αισιοδοξία. Οι διαπιστώσεις αυτές και η εμπειρία από τις δύο εκθέσεις μάς επιτρέπει να σκεφτόμαστε ήδη την επόμενη έκθεση και με άλλους καλλιτέχνες με ελεύθερο ή και ορισμένο θέμα, ώστε το Κοργιαλένιο Μουσείο, παρά την έλλειψη εκθεσιακού χώρου και παρά τη σωρεία δυσεπίλυτων άλλων προβλημάτων που αντιμετωπίζει, να εξακολουθήσει την πορεία του μέσα στον χρόνο στην υπηρεσία της κοινωνίας.

Η Έφορος

Δώρα Μαρκάτου

Ιστορικός τέχνης

αφυπ. Αναπλ. Καθηγ. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων